

ZÁKON

ze dne.....2018,

kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 87/2014 Sb., zákona č. 382/2015 Sb., zákona č. 369/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb. a zákona č. 172/2018 Sb., se mění takto:

1. V § 17 odstavec 2 zní:

„(2) Vznikne-li důvodné podezření, že provozovatel spalovacího stacionárního zdroje umístěného v rodinném domě, v bytě nebo ve stavbě pro rodinnou rekreaci, nejde-li o prostory užívané pro podnikatelskou činnost, porušil některou z povinností podle odstavce 1, obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele na tuto skutečnost písemně upozorní a poučí jej o povinnostech provozovatele spalovacího stacionárního zdroje stanovených v odstavci 1 a o následcích těchto povinností.“

2. V § 23 odst. 1 se na konci písmene i) doplňuje slovo „nebo“ a písmeno j) se zrušuje.

Dosavadní písmeno k) se označuje jako písmeno j).

3. V § 23 odst. 2 písm. a) se slova „ , j) nebo k)“ nahrazují slovy „nebo j“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

a) **Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy**

Podle stávající právní úpravy zákona o ochraně ovzduší se dopustí přestupku ten, kdo do svého domu nepustí úředníka za účelem kontroly jeho domácího kotle a paliv. Za tento přestupek je možné uložit pokutu do výše 50 000,- Kč.

Stávající právní úprava představuje prolomení ústavní ochrany nedotknutelnosti obydlí. V tomto závěru lze odkázat na odlišné stanovisko ústavního soudce Jaroslava Fenyka vyjádřené v nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 2/17, kde se lze dočíst následující:

„Podmínky omezení základního práva na nedotknutelnost obydlí zákonem stanoví čl. 12 Listiny. Jestliže druhý odstavec tohoto ustanovení míří na domovní prohlídky v trestním řízení, na projednávání případ nedopadá. Napadené ustanovení zákona však podléhá mantinelům čl. 12 odst. 3 Listiny (tzv. jiné zásahy), a to tak, že musí jít o zásah v demokratické společnosti nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Zákon omezující právo na nedotknutelnost obydlí lze tedy považovat za ústavně konformní pouze v případě, pokud sleduje a naplňuje některý z uvedených účelů.

Z napadeného ustanovení § 17 odst. 2 zákona o ochraně ovzduší vyplývá, že kontrolující je oprávněn vstoupit do obydlí za účelem kontroly dodržování zákonných povinností, pokud vznikne důvodné podezření, že provozovatel spalovacího stacionárního zdroje (umístěného v obydlí) porušuje ? navzdory předchozímu písemnému upozornění ? některou z povinností stanovených v § 17 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší. K tomu, aby mohlo dojít k zásahu do práva na nedotknutelnost obydlí, postačuje tedy podle dikce napadeného ustanovení, aby byla (nadále nebo opětovně) porušena jakákoliv z povinností stanovených v § 17 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší, kde jsou stanoveny obecné povinnosti uložené provozovateli stacionárního zdroje. Mezi tyto obecné povinnosti podle § 17 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší patří mj. povinnost provozovatele uvádět do provozu a provozovat stacionární zdroj v souladu s podmínkami pro provoz tohoto stacionárního zdroje stanovenými nejen 1. zákonem o ochraně ovzduší a 2. jeho prováděcími právními předpisy, ale i 3. výrobcem a dodavatelem stacionárního zdroje.

Napadené ustanovení tak fakticky spojuje oprávnění pro vstup do obydlí s porušením jakékoliv z široké skupiny nijak blíže specifikovaných povinností, obsažených nejen v právních předpisech, ale např. i v technické dokumentaci v podobě pokynů výrobce stacionárního zdroje. S ohledem na různorodost dané skupiny povinností je různá i míra znečištění ovzduší, která v důsledku jejich porušení může nastat, včetně případů, kdy může hrozit znečištění ovzduší nanejvýš zanedbatelné. Nelze proto u každé z těchto povinností vyplývajících z § 17 odst. 1 a priori konstatovat, že jejím porušením nastává situace legitimizující zásah do základního práva na nedotknutelnost obydlí, jak předpokládá čl. 12 odst. 3 Listiny, tedy že jde o situaci, kdy je daný zásah v demokratické společnosti nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Závěr obsažený v bodě 39 odůvodnění nálezu, podle kterého napadená právní úprava „sleduje legitimní cíl ochrany práv a svobod jiných, kterým je ochrana jejich práva na příznivé životní prostředí, a také sleduje legitimní cíl ochrany zdraví osob, které mohou být zasaženy emisemi z nezákonně používaných spalovacích stacionárních zdrojů“, proto může být podle mého názoru platný

pouze zčásti, resp. pouze ve vztahu k některým povinnostem vyplývajícím z § 17 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší. Vzhledem k tomu je napadené ustanovení § 17 odst. 2 v rozporu s čl. 12 odst. 3 Listiny. “

Předkladatelé návrhu zákona se s tímto závěrem ztotožňují, a proto navrhují zrušení zákonné povinnosti umožnění vstupu kontrolující osobě do obydlí.

Předkladatelé si však jsou současně vědomi možného přínosu prosté informace o povinnostech provozovatele stacionárního zdroje zasláné provozovateli stacionárního zdroje obecním úřadem. Proto v zákoně o ochraně ovzduší ponechávají ustanovení o zaslání takové informace.

b) Předpokládaný hospodářský a finanční dopad, dopady na státní rozpočet a rozpočty krajů a obcí

Navrhovaná právní úprava nebude mít negativní dopad na veřejné rozpočty.

c) Soulad návrhu zákona s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy a s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána i s ústavním pořádkem České republiky.

d) Soulad návrhu zákona s předpisy Evropské unie

Návrh zákona je v souladu s předpisy Evropské unie.

II. Zvláštní část

K čl. I

Zrušuje se povinnost umožnit kontrolující osobě vstup do obydlí za účelem kontroly kotle a plnění povinností podle § 17 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší. Současně se zrušuje přestupek spočívající v neumožnění této kontroly.

K čl. II

Účinnost předkládaného právního předpisu se navrhuje stanovit na patnáctý den po jeho vyhlášení.

V Praze dne 11. září 2018

Miroslav Kalousek, v. r.

Dominik Feri, v. r.

Helena Langšádlová, v. r.

Karel Schwarzenberg, v. r.

František Vácha, v. r.

Vlastimil Válek, v. r.